

Klass: Gastropoda (snäckor), **Ordning:** Architaenioglossa, **Familj:** Aciculidae (nålsnäckor), **Släkte:** *Platyla*, **Art:** *Platyla polita* - nålsnäcka (Hartmann, 1840) **Synonymer:** *Acicula polita* (Hartmann, 1840)

Kännetecken

Skalet är högervridet och mycket smalt pelarformigt till cylindriskt. Det når en höjd av 2,6–3,5 mm och en bredd av 1,05–1,25 mm. Toppen bildar en trubbigt rundad kupol. Antalet vindlingar är 5,5–6,5. De är mycket svagt välvda och åtskiljs av en grund fog. Skalet är brunt-rödbunt. Skalytan är starkt glänsande och saknar striering. Mynningsläppen är smal, tydligt förtjockad men föga omböjd. Mynningen är snett droppformig. Den saknar tänder men är förstärkt med en kraftig mynningsvalk (callus), vilken på utsidan av sista vindlingen syns som en tydlig, bakåt skarpt avgränsad ribba omedelbart innanför mynningsläppens ytterkant. Den avviker i färg mot resten av skalet genom att vara ljusare. Mynningen kan stängas med ett tunt tillslutningslock (operculum) som fäster på djurets fot. Arten är den enda landlevande gålsnäckan i Sverige.

Utbredning och status

Nålsnäcka är i Sverige känd från ca 10 lokaler, samtliga i Skåne. Flertalet är belägna på Linderödsåsens nordsluttning, inklusive Ravlunda- och Maglehemstrakten. Spridda, isolerade lokaler finns också i Fyledalen, Rövarekulan i Brååns dalgång, Frualid öster om Vombsjön samt på Kullaberg. Flera lokaler på Linderödsåsen är från 1980- och 1990-talen, på vissa av dessa uppträdde arten då relativt talrikt. Den insamlades 2007 i ett rikkärr vid Äskebjär i Maglehem. På några äldre lokaler, bl.a. i Rövarekulan, har arten inte återfunnits på senare tid. Totalutbredningen är central- och östeuropeisk, i väster når arten Belgien och östligaste Frankrike, i öster Bulgarien, Rumänien, Ungern och östligaste Polen samt Kaliningradenklaven. De nordligaste förekomsterna ligger på de danska öarna, Skåne, Baltikum och S:t Petersburgs-området. Söder om Alperna är arten mycket sällsynt med ett fåtal starkt spridda förekomster.

Ekologi

Nålsnäcka lever på fuktiga eller blöta, gärna översilade marker i bokskog, hässlen, blandad sumplövskog eller öppna rikkärr. På några av lokalerna tycks dock inte skogen vara av hög ålder. Många förekomster ligger i randzonen av sluttande sumpskogar med halvöppna till öppna partier, ofta med källor och bäckar. Några av lokalerna är emellertid öppna rikkärr med starr och brunmossor, och en lokal utgörs av ett älgörtsdominerat kärr invid en å i bokskog. Botten- och fältskiktet kan variera från ganska sparsamt med mossor och dominerande blöt lövförna till ren högörtsvegetation.

Hot

Åtgärder som förändrar lokalernas hydrologi i negativ riktning utgör de allvarligaste hoten, detta gäller även påverkan av förekomsternas närområden. Även eutrofiering kan i öppna kärrkomplex utgöra ett hot. Totalavverkning, liksom intensivt bete, är också allvarliga hot. Möjligen kan arten tåla ett måttligt skogsbruk om hydrologin är stabil och markskiktet inte förändras. Eftersom lokalerna där arten finns ofta är mycket små, ökar artens sårbarhet.

Åtgärder

Flera av förekomsterna är belägna inom befintliga naturreservat, men det är önskvärt att även övriga kända lokaler skyddas. Skogliga ingrepp och ingrepp som förändrar hydrologin i och i anslutning till förekomsterna bör undvikas. Eutrofieringseffekter bör minska på lokaler som gränsar till jordbruksmark. I och med att en stor del av fynden är flera decennier gamla, är det önskvärt att kunskapen om artens status uppdateras genom att de kända lokalerna inventeras på nytt.

Litteratur

- Boetters, H. D., Gittenberger, E. & Subai, p. 1989. Die Aciculidae (Mollusca: Gastropoda Prosobranchia). - Zoologische Verhandelingen (Leiden) 252: 1-234.
- Gittenberger, E. 1991. Zur Verbreitung von *Platyla polita polita* (Hartmann, 1840) (Gastropoda Prosobranchia: Aciculidae). - Basteria 55 (4/6): 127-128.
- Gärdenfors, U. 1984. Snäckorna i naturvården. - Skånes Natur Årsskrift 71: 149-158.
- Kerney, M. P. & Cameron, R. A. D. 1979. A Field Guide to the Land Snails of Britain and North-west Europe. Collins, London.
- Lohmander, H. 1950. Faunistiskt fältarbete 1949 (östra Skåne). - Göteborgs Musei Årstryck 1949 och 1950: 148-160.
- Nilsson, A. 1961. Ravlundafältets landmolluskfauna. - Skånes Natur 48 (2): 179-200.

Författare

Ted von Proschwitz 2018.